

DUBROVAČKI MUZEJI

Zelenci dobili svoje stalno mjesto u postavu Dvora

Julijana Antić
Brautović

Zelenci Maro i Baro su konačno dobili svoje mjesto u stalnom postavu Kulturno-povijesnog muzeja i to u prizemlju južnog krila Kneževa dvora! Nakon prošlogodišnje restauracije, ovi kapitalni izlošci Dubrovačkih muzeja su privremeno bili prezentirani u istočnom krilu, kao dio izložbe „Zelenci – restaurirana dubrovačka baština“, odakle su prebačeni na svoju stalnu poziciju - u prizemlje, iza Sudnice

Dubrovački Zelenci su jedini brončani renesansni kipovi i najstariji brončani jacquemartovi na našem području. Usporedbe radi, venecijanski Mori su postavljeni čak 19 godina iza Zelenaca! Izradu dva monumentalna brončana kipa naručilo je Malo vijeće 1478. godine, najvjerojatnije od Michelea di Giovannia iz Fiesola. Visoki po 191 centimetar, izrađeni su u čovjekovoj prirodnoj veličini i odjeveni u rimsku vojnu odoru s prsnim oklopom i kacigom na glavi.

- Nalikuju mitskim herojima, snažnim vojnicima koji su trebali simbolički braniti Grad i Republiku. Izliveni u bronci, s vremenom su dobili zelenu patinu, pa su nazvani Zelencima, a u Gradu su ih popularno nazvali Maro i Baro – zapisala je u katalogu izložbe o Zelencima voditeljica Kulturno-povijesnog muzeja Vedrana Gjukić-Bender.

Sve do 1905. godine Zelenci su izbijali ure o zvono, a onda su, radi rekonstrukcije gradskog zvonika, uklonjeni i pohranjeni u ondašnji Domorodni muzej. Budući su bili jako oštećeni, nakon popravka Zvonika nisu vraćeni, već su uz zvono postavljene njihove kopije, izliveni u Državnoj umjetničkoj akademiji.

Originalne Zelence su djelomično popravila braća Papa, nakon čega su izloženi u niši palače Sponza, zajedno s urom i brojčanikom, popularno nazvanim hobotnica, koje je

izradio franjevac Paskoje Petar Baletin 1781. godine i koji su bili u upotrebi do 1886. godine.

Iz Sponze su izmješteni 2003. godine radi restauracije, koja je trajala do ljeta 2009. godine. Nakon kratke izložbe u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, Maro i Baro su ponovo vraćeni u radionicu Hrvatskog restauratorskog zavoda na dodatni monitoring. U Dvor su stigli lani u svibnju, gdje su javnosti prezentirani u sklopu izložbe o njihovoj obnovi. Maro i Baro su bez sumnje kapitalni izlošci Dubrovačkih muzeja.

- Zelenci tipološki pripadaju općepoznatome nizu europskih jacquemarta – Jakova s batom s javnih satova, a dubrovački se ističu vrsnoćom oblikovanja i osobitim simboličkim značenjem. Uistinu su prvorazredna ostvarenja renesansnog stila, koji je po podukama iz klasične antike osobito cijenio skulpture rađene u bronci, ali u Hrvatskoj nije ostavio drugih osim ovih što su vladale prostorom i vremenom u doba njihova nastanka politički nezavisnoga i društveno sredenoga Dubrovnika. Pravo je čudo da su

preživjele razorni potres 1667. godine, pa su jedan od najvrjednijih spomenika prijašnje likovne i duhovne kulture te tehničkih dosega sredine. Oni su potvrde kozmopolitizma što je obilježio razvoj Dubrovačke Republike kojima Zelenci predstavljaju pravovaljan znamen – zaključio je akademik Igor Fisković.

